

Kalitka

Délutánonként, mint mindig, nézegette. A finom faragott pálcikák, melyekből a kalitka készült, mind aranyozva voltak, és kék ég borult az egész kis műremek fölé, arany csillagokkal, arany nappal és holddal, egyszerre volt fent mindkettő a boltozaton, hogy amikor madárkának kedve volt pihenni, akkor éjszaka legyen számára nem mindennapi igényességgel elkészített lakhelyén, ha pedig a nappal fényeit akarta élvezni, akkor a nap ragyogott le rá, és elhalványuljék mellette a félhold.

Néha aranymagvakat nyújtott be a tenyerében a kalitka félig nyitott ajtaján a madárkának, aki boldogan felcsipegette azokat onnan és elégedetten csapkodott a szárnyaival. Máskor aranyozott vizet szippantott fel finom pipettával a szájába, és onnan itatta meg aranyvízzel a drága és finom kis lényt, aki általában ezek után az étkezések után kevéskét gubbasztott és elaludt. Ilyenkor nézte őt, a titkos leselkedők szeretetével és izgalmával, féltésével és gondos fölvigyázásával.

Jól megvoltak ők így ketten.

Egészen egy délutánig, amikor az ablak külső párkányára váratlanul egy másik lény telepedett le. Egy madár. Madárkához hasonló, talán ugyanaz a típus is, nagyobb nála, akár a párja is lehetett volna. Persze azonnal látható volt, hogy mellőzte az ő összes kifinomultságát, választékosságát, okosságát. Csak, csak a jókedvében volt valami, ami madárkából hiányzott.

A férfi a szeme sarkából figyelte, madárka mutat-e érdeklődést az idegen iránt. Először nem vett észre semmit. Ez megnyugtatta. Azután határozottan érdeklődő fényeket vélt felvillanni aranyvilágban tartott kedvence szemében, először csak ritkásan, azután egyre sűrűbben, végül, és ez szinte sokkolta, az érdeklődő fények állandóvá váltak és az ablakon túli idegenre sugároztak. Róla mintha innentől kezdve megfeledkezett volna.

A férfi felállt, nyugodtan és megfontoltan az ablakhoz lépett, kezét ökölbe szorította, majd belecsapott az ablak üvegébe. Az üveg csörömpölve robbant ezer darabra, összevézelve az öklét, a szilánkok belecsapódtak az arcába és a mellkasába, szétvágták a száját, a nyakát, a vér összemocskolta fehér ingét, meztelen karját. Az idegen madár riadtan körözött az ablak közelében, de nem ment el. A férfi kinyitotta a kalitka ajtaját. Madárka előbb tétovázott, talán az aranymagvakat várta a benyújtott marokban, talán az aranyvizet az aranyosra festett ajkak között, azután gondolt egyet, kicsit bizonytalanul a kalitka szélére billegett, egy pillanatra megállt az ajtóban, mint aki elbúcsúzni készül, azután elrepült. Követte repülésében az idegen, nagyobb madár, aki talán a párja lehet nemsokára.

A férfi bement a kamrába és egy baltával tért vissza. Egyetlen csapással zúzta szét az aranykalitkát a kék éggel, az arany nappal és holddal. Azután a párkányt aprította darabokra, majd a párkány előtt álló kis dohányzóasztalt. Körülnézett. Nekiállt szétverni az íróasztalát, a szekrényt, leverte a csillárt, utoljára azt a széket aprította fel, amelyiken délutánonként eddig a kalitka előtt üldögélt. Te sem jössz vissza ide többet, én se, mondta halkán, mintha senkinek se. Majd a baltát belevágta a tükörbe, ahonnan még az egyetlen élő arc visszaneézhetett volna rá.

NAPÚT

Irodalom, művészet,
környezet

XII. évfolyam 9. szám

A Cédrus Művészeti Alapítvány megbízásából kiadja a Napkút Kiadó Kft. Megjelenik évente tízszer.
Főszerkesztő: **Szondi György**. Szerkesztik: **Bába Szilvia** (művelődés), **Balázs Géza** (nyelvművelés),
Bognár Antal (évkönyv), **Borbély András** (próza), **Elek Szilvia** (zene), **Király Farkas** (vers),
Kovács Ildikó (szöveggondozás), **Prágai Tamás** (dokumentum), **Sebeők János** (környezet),
Szondi Bence (törvénytudomány), **Vincze Ferenc** (műbírálat), **Wehner Tibor** (művészet).
Szerkesztőségvezető: **Szondi Eszter**. Terjesztés: **Németh Lóránt**.

Napkút-kör: **Csűrös Miklós**, **Gazdag Dávid**, **Gráfik Imre**, **Hankiss Elemér**, **Dr. Koncz Gábor**,
Radnóti Zsuzsa, **Rakovszky Zsuzsa**, **Konrad SutarSKI**, **Szörényi László** (tiszteltetbeli konzulensek).

Alapította: **Masszi Péter**. Lapterv: **Gosztola Gábor**.

Szerkesztőség: 1014 Budapest, Szentháromság tér 6. mfisz. 29. • Telefon/fax: (1) 225-3474 • Mobil: (70) 617-8231

E-mail: napkut@gmail.com • Honlap: www.napkut.hu

A Cédrus Művészeti Alapítvány adószáma: 18110661-2-41

Nyomdai kivitelezés: Érdi Rózsa Nyomda. Terjeszti a Hírker Zrt. és az NH Zrt. ISSN: 1419-4082

B2-páholy

Zalán Tibor: Kalitka. . . . . borítóbelső

Tandori Dezső: 2x7 3

Bánki Éva: Én is, ő is; Éjféltor;
Szülővárosomban; Santiago de Compostela;
Csütörtöki szomorúság 7

Kirilla Teréz: A ködfoltos párduc 9

Nyerges Gábor Ádám: Kilengési együttható. . 11

Mustra

Nyerges András: Kevéssé ismert női praktikák 13
Kolozsvári Papp László „utolsó története” . . . 22

Lászlóffy Csaba: Az eltűnt idő látászögéből . . 32

Kiss Anna: Milyen a kövel főzés? 33

Fodor Ákos: Egy megbeszélés, velem;
Frontalitás; Buták párbeszéde; Teológia;
Történet; Meditáció a gravitációról 36

Csepregi János: A blaha lujza téri indiánok...;
A papagájok csőrét 38

Barna T. Attila: Válasz filozófus költőtársam
dedikációjára; Tükör előtt; Berda Józsefnek . 40

Tarbay Ede: Szavak vízjeles merített papíron 42

Bereti Gábor: P. Klee a születés kiáltásait
hallgatja; P. Klee nem hisz nekem 44

Szauer Ágoston: Elágazás; Irány 46

Hetedhét

Hugh Kenner: A tudomány,
Axel és játék a szavakkal
(Romhányi Török Gábor fordítása) 47

Ljudmila Ullickaja: A legkedvesebb arabom
(Arató János fordítása) 57

Ébert Tibor: Zafir 59

Papp Dénes: Üreglakók 62

Tárlat

Tornay Endre András alkotásai
(színes melléklet – Székely Anikó felvételei)

Wehner Tibor: Végtelenített
szobrászati történet. 65

Jókai Anna: Egy ifjú asszony. 68

Lukáts János: Szeptember újra lát 70

Kőszegi Lajos: Égi bárka Magyarföldön. 75

Rusvay Balázs: Néma 79
 Gál Erika: Tranzit; Szieszta; Sorok ultrahangra . . 82
 Szilágyi Kinga: Egy találkozás részletei. 84
 Stankovics Marianna: N. Z.-nek Kolontárról is . . 85
 Varga Melinda: Szómágia; Pótcselekmény; . . 86

Téka

Koppány Zsolt: Talpalatnyi parkett
 (Vas István levelezése) 87

Ablak

Cseh Gizella: Comenius emlékezete 91
 Albert Gábor: „Mi együtt állunk és együtt
 bukunk, együtt élünk és együtt halunk”
 (Herder és a nemzeti lét summája) 96
 Suhai Pál: Bogáncs és karfiol
 (Mátyus Aliz: El se hagy) 99
 Soltész Márton: L’écriture féminine
 (Nő, tükör, írás: Értelmezések a 20. század
 első felének női irodalmáról) 102
 Pataky Adrienn: Utazás Káeúrópa földjén
 (Kiss Noémi: Rongyos ékszerdoboz) . . . 105
 Szakolczay Lajos: Motorizált bábu,
 filozófiai anyacsavarral
 (Ivan Kulekov: Harmadik személyben) . . 107

Báthori Csaba: Egy múlt jövője
 (A magyar irodalom a határon innen és túl) 110
 Bedecs László: A kontextus hatalma
 (Az irodalmi tér átalakulása
 a kilencvenes évek Magyarországon) . . . 116
 Zalán Tibor: A Szomorú Aranykor után
 (Költészet, kultúra, válság) 122

E számunk szerzői. 129

Illusztrációk

Tornay Endre András alkotásai
 (Székely Anikó felvételei)
 . . . . . 12, 21, 41, 58, 64, 83

Melléklet

Káva Téka - Napút-füzetek 49.

Seres András: Szenteltbot

NAPÚT

Irodalom, művészet,
 környezet

XII. évfolyam 9. szám

Novemberi futamok

E számunk képzőművész vendége, Tornay Endre András viszonylag fiatalon hunyt el, ennek ellenére jelentős életművet hagyott hátra. Elsősorban fából dolgozott, de alkotásai anyagául időnként a követ vagy bronzot választotta. Munkáira jellemző az elvont formavilág, ami kezdetben erősen redukált plasztikákban fogalmazódott meg. Később szimbólumrendszere bővült, áttételesebbé vált, de mindvégig felfedezhető a mélyen a népművészetben gyökerező szemléletmódja. Művei egyszersmind a legújabb szobrászati és éremművészeti tendenciákba illeszkedő korszerű alkotások.